

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi có 02 trang)

Ngày thi: 31/5/2026

Môn thi: Ngữ văn

Thời gian làm bài: 120 phút

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

*Suốt cuộc đời biển gọi ước mơ
Nỗi khát vọng những phương trời chưa đến
Đứng trước biển quên những điều nhỏ hẹp
Lại thấy lòng trong sạch thêm ra.*

[...]

*Nghe rầm rầm triệu bước chen nhau
Khi biển động đại dương gầm thét
Chính là lúc biển chỉ còn có biển
Rồi mặt nước muôn đời vẫn khép
Và muôn đời lặng lẽ một màu xanh*

*Biển chỉ quen theo quy luật của mình
Biển vẫn ấm những ngày trở rét
Biển vẫn mát những ngày nắng khét
Dẫu vui buồn biển vẫn mênh mông
Vẫn là nơi gặp gỡ triệu dòng sông.*

Bảo Ninh, 11-1969

(Trích *Biển*, Xuân Quỳnh^(*), in trong *Xuân Quỳnh – Tác phẩm và lời bình*, NXB Văn học, năm 2012, tr.20)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,75 điểm) Xác định thể thơ của đoạn trích.

Câu 2. (0,75 điểm) Chỉ ra từ láy được sử dụng trong dòng thơ:

Và muôn đời lặng lẽ một màu xanh

Câu 3. (1,0 điểm) Cho biết tác dụng của biện pháp tu từ nhân hóa trong dòng thơ sau:

Khi biển động đại dương gầm thét

Câu 4. (1,0 điểm) Nêu cách hiểu của em về “điều nhỏ hẹp”, “lòng trong sạch” được nói đến trong hai dòng thơ sau:

*Đứng trước biển quên những điều nhỏ hẹp
Lại thấy lòng trong sạch thêm ra.*

Câu 5. (0,5 điểm) Thông điệp nào từ đoạn trích có ý nghĩa nhất đối với em?

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm) Em hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 150 chữ) trình bày cảm nhận về khổ thơ sau trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu:

*Biển chỉ quen theo quy luật của mình
Biển vẫn ấm những ngày trở rét
Biển vẫn mát những ngày nắng khét
Dấu vui buồn biển vẫn mênh mông
Vẫn là nơi gặp gỡ triệu dòng sông.*

Câu 2. (4,0 điểm) Bàn về vai trò của niềm tin, có ý kiến cho rằng:

Nếu trong đêm tối đến mức bạn cũng không thể nhận ra được chính mình, thì hãy tin rằng đêm rồi sẽ qua và bình minh đang đến rất gần bạn.

*(Hạt giống tâm hồn – Và ý nghĩa cuộc sống,
NXB Tổng hợp TP.HCM, năm 2019, tr.9)*

Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ của em về vấn đề: *niềm tin giúp con người vượt qua khó khăn, thử thách.*

Chú thích:

(*) Xuân Quỳnh (1942-1988) là một gương mặt thơ nữ nổi bật của thơ ca Việt Nam hiện đại. Thơ bà là tiếng lòng của một tâm hồn phụ nữ trung thực, nhân hậu, gắn bó hết mình với cuộc sống hằng ngày, luôn khao khát tình yêu, sẵn sàng, dâng hiến, chỉ chút cho hạnh phúc bình dị của đời thường.

_____ HẾT _____

Ghi chú: Giám thị không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT ĐỀ THI VÀO 10 NĂM HỌC 2026 - 2027

MÔN NGŨ VĂN – QUẢNG NGÃI

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
Độc hiểu	Câu 1. (0,5 điểm)	- Thể thơ tự do
	Câu 2. (0,5 điểm)	- Từ láy: lặng lẽ
	Câu 3. (1,0 điểm)	- Nhân hoá: gằm thét - Tác dụng: + Làm cho biển hiện lên như một con người có cảm xúc, có sức mạnh mãnh liệt. + Gọi tả chân thực sự dữ dội, cuồng nộ của biển cả khi nổi sóng. + Tăng sức gợi hình, gợi cảm cho câu thơ, giúp người đọc cảm nhận rõ vẻ đẹp hùng vĩ và sức mạnh của thiên nhiên.
	Câu 4. (1,0 điểm)	<i>HS đọc kĩ câu thơ và đưa ra cách hiểu phù hợp. Sau đây là gợi ý của Ban chuyên môn Tuyensinh247.com</i> • "Những điều nhỏ hẹp" là những suy nghĩ ích kỉ, vụn vặt, hẹp hòi, những lo toan tầm thường trong cuộc sống. • "Lòng trong sạch" là tâm hồn thanh thản, cao đẹp, trong sáng, hướng tới những giá trị tích cực và tốt đẹp. => Khi đứng trước biển cả bao la, con người như được mở rộng tâm hồn, quên đi những điều nhỏ nhặt để sống bao dung, cao thượng và trong sáng hơn.
	Câu 5. (1,0 điểm)	<i>HS đọc kĩ văn bản và đưa ra thông điệp, có lí giải. Sau đây là gợi ý của Ban chuyên môn Tuyensinh247.com</i> - Thông điệp về sự bao dung và mở rộng lòng mình. Hãy học cách sống như biển cả, biết vượt qua những "điều nhỏ hẹp" (ích kỷ, đố kỵ) để hướng tới sự "trong sạch" (vị tha, bao dung), giúp tâm hồn luôn thanh thản. Hoặc Thông điệp về sự bản lĩnh và kiên định trước thử thách. Cuộc sống luôn có những ngày khó khăn nhưng đừng vui buồn hay biến động, chúng ta cần giữ vững bản sắc, sự âm áp và tâm lòng "mênh mông" để vượt qua.

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
Viết	Câu 1. (2,0 điểm)	<i>Bài làm có thể triển khai theo nhiều cách, sau đây là gợi ý:</i> 1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận. 2. Thân đoạn - Quy luật và bản sắc riêng của biển: "Biển chỉ quen theo quy luật của mình": Khẳng định một cái tôi kiên định, tự chủ, luôn sống thật với bản chất tự nhiên vốn có. - Sự bao dung, chở che và tấm lòng thủy chung của biển: + Điệp từ "Biển vẫn..." kết hợp phép đối "ấm những ngày trở rét" / "mát những ngày nắng khét": Biển luôn đi ngược lại sự khắc nghiệt của thời tiết để đem lại sự dễ chịu cho con người. + "Dầu vui buồn biển vẫn mênh mông": Dù đối diện với những thăng trầm, biến động của "vui buồn", biển vẫn giữ được sự rộng lớn, điềm tĩnh và bao dung. - Sự gắn kết: "Vẫn là nơi gặp gỡ triệu dòng sông": Biển là đích đến, là nơi hội tụ của muôn vàn dòng chảy, thể hiện khát vọng gắn kết, hòa nhập và sẻ chia. - Nghệ thuật đặc sắc: + Thể thơ tự do. + Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ: điệp từ, phép đối, ... + Hình ảnh thơ giàu ý nghĩa biểu tượng. 3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.
	Câu 2. (4,0 điểm)	<i>Bài làm có thể triển khai theo nhiều cách, sau đây là gợi ý:</i> I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận II. Thân bài 1. Giải thích - "Đêm tối đến mức không thể nhận ra chính mình": Biểu tượng cho những giai đoạn khó khăn, bế tắc trong cuộc sống. - "Đêm rồi sẽ qua và bình minh đang đến": Quy luật của tự nhiên và cũng là quy luật cuộc sống (sau thử thách sẽ là thành công, sau nỗi đau sẽ là hạnh phúc). => Khuyến con người dù trong hoàn cảnh tuyệt vọng nhất cũng không được từ bỏ. Hãy giữ vững niềm tin vào ngày mai tươi sáng, bởi niềm tin chính là ngọn hải đăng dẫn lối con người vượt qua nghịch cảnh. 2. Phân tích, chứng minh

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
		- Vì sao niềm tin giúp con người vượt qua khó khăn? + Niềm tin là điểm tựa tinh thần vững chắc: Khi đối mặt với thất bại, niềm tin ngăn chúng ta rơi vào hố sâu của sự bỏ cuộc, tiếp thêm dũng khí để đối diện với thực tại. + Niềm tin khơi dậy hành động và sức mạnh tiềm ẩn: Tin vào bản thân và tương lai sẽ giúp đầu tư trí tuệ, tìm kiếm giải pháp thay vì ngồi than vãn. + Ngược lại, nếu thiếu niềm tin: Con người sẽ dễ dàng gục ngã trước những thử thách nhỏ nhất, sống một cuộc đời thụ động, u tối và đánh mất chính mình trong "đêm tối". <i>HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp</i> 3. Mở rộng vấn đề - Niềm tin không phải là sự lạc quan mù quáng hay ảo tưởng về bản thân mà không chịu nỗ lực. Niềm tin đích thực phải đi đôi với hành động thực tế, sự kiên trì. - Phê phán những người dễ nản lòng, bi quan, vừa gặp chút trắc trở đã buông xuôi. - Bài học: + Khi thấu hiểu giá trị của niềm tin và nhận ra khó khăn là điều tất yếu trên hành trình trưởng thành, chúng ta sẽ có một điểm tựa tinh thần vững chắc trước mọi giông bão. + Chính vì vậy, mỗi người cần luôn giữ thái độ lạc quan, kiên trì học tập, rèn luyện, đồng thời tin tưởng vào bản thân để không bao giờ gục ngã hay bỏ cuộc trước thất bại. - III. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận.